

21. Diplomatia kenraali Sikorskin kuoleman jälkeen

Stanisław Mikołajczykista tuli uuden Puolan hallituksen johtaja Gibraltarin katastrofin ja pääministeri Władysław Sikorskin kuoleman jälkeen. Ulkoministerin tehtävät aloitti 14. heinäkuuta 1943 Tadeusz Romer joka toimi aikaisemmin lähettilänä Portugalissa ja Japanissa sekä suurlähettilänä Moskovassa. Hänen aikana Puolan kansainvälinen asema heikentyi. Vuoden 1943 lopulla Teheranissa pidetyssä konferenssissa määritettiin Puolan rajat puolalaisten ollessa poissa. Tuolloin Neuvostoliiton hallitus toimi fait accompli -menetelmällä - perusti oman hallinnonsa Puna-armeijan miehittämällä Itä-Puolan alueilla sekä alaisen valtokeskuksen Puolan kansallisen vapauttamiskomitean muodossa. Puolan hallituksen aseman heikkoutta kuvaa Mikołajczykin vierailu Moskovassa elokuussa 1944, kun pääministeri ei onnistunut saamaan apua Varsovan taisteluun. Länsiläiset liittolaiset vaativat Puolaa luopumaan oletuksestaan, jonka mukaan venäläiset tunnustaisivat Puolan rajat ja koskemattomuuden.

Marraskuussa 1944 Mikołajczykin hallitus erosi. Uudessa kabinetissa, joka muodostettiin Tomasz Arciszewskin johdolla, ulkoministerin tehtävät otti entinen Puolan lähettiläs Bulgariassa Adam Tarnowski. Hänestä tuli viimeinen Lontoossa toimivan Puolan hallituksen ulkoministeri. Puolan hallituksen vaikutusvallan menettäminen näkyi eniten Jaltan konferenssissa joka pidettiin helmikuussa 1945 ja jossa länsimaiden johtajat suostuivat asettamaan Puolan Neuvostoliiton vaikutusalueelle. Arciszewskin hallitus vastusti tätä voimakkaasti, mutta protestia ei ollut edes sallittu julkaista.

Puolan delegaation saapuminen Lontooseen pääministeri Stanisław Mikołajczykin Moskovan vierailun jälkeen, 13. elokuuta 1944; ensimmäisessä rivissä keskellä pääministeri Mikołajczyk, oikealla, hattu kädessä, ministeri Tadeusz Romer, ministeri Jan Stańczyk (vaaleassa takissa), jota seuraa puolustusministeri, kenraali Marian Kukiel ja viimeisenä oikealta, entinen Puolan suurlähettiläs Moskovassa, Stanisław Kot.